



Augšdaugavas novada pašvaldība ILŪKSTES RAIŅA VIDUSSKOLA

Reģistrācijas Nr.4213903225, Raiņa iela 49, Ilūkste, Augšdaugavas novads, LV-5447
Tāl. 65462189, e-pasts raina.vidusskola@ilukste.lv

Kārtība par rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība

2022. gada 31. oktobrī

Izdota saskaņā ar Ministru kabineta
2009.gada 24.novembra noteikumu
Nr.1338 „Kārtība, kādā nodrošināma
izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to
organizētajos pasākumos” 6.5.
apakšpunktu

I Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Ilūkstes Raiņa vidusskolas (turpmāk - skola) direktora un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk – Kārtība) mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo (mobings), radot vidi laba un godīga cilvēka attīstībai.
2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. Kārtībā arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas skolai konflikta situāciju risināšanai.
3. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai skola papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2008.gada 8.oktobra metodiskos ieteikumus „Izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citu iestāžu kompetence starpinstitutionālajā sadarbībā, veicot preventīvo darbu un risinot vardarbības gadījumus pret bērnu”, kas nosaka rīcības shēmas un veicamos pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo.
4. Darbā ar problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvusi skolas darbinieks, ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpauzamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes direktora vai atbalsta personāla.

5. Skolas direktors nodrošina Skolas darbinieku iepazīstināšanu ar Kārtību, tās grozījumiem, kā arī nodrošina Kārtības pieejamību ikvienam Skolas darbiniekam, publicējot to Skolas tīmekļvietnē. Katrs Skolas darbinieks ir individuāli atbildīgs par iepazīšanos ar Kārtību un tās ievērošanu.

6. Par Kārtības ieviešanu un īstenošanas uzraudzību Skolā atbildīgs ir direktora vietnieks izglītības jomā, ciktāl tas nepārsniedz direktora kompetenci.

7. Konflikts šīs Kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.

8. Fiziska vardarbība šīs Kārtības izpratnē ir bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts vai pazemojošs spēka pielietojums.

9. Emocionālā vardarbība šīs Kārtības izpratnē ir bērna garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīvi ietekmējot viņa emocionālo attīstību.

II Rīcība gadījumos, kad skolēns ir cietis no vardarbības

10. Darbinieks, kurš saņem skolēna vai vecāku sniegtu informāciju, kas satur ziņas par iespējamu vardarbību pret skolēnu no Skolas darbinieka puses, nekavējoties par to ziņo Skolas direktoram.

11. Saņemot informāciju par darbinieka iespējamu vardarbību, lai noskaidrotu situācijas apstākļus Skolas direktors veic pārrunas ar iesaistītajām personām un, pastāvot pamatotām aizdomām par iespējamu vardarbību, Skolas direktors:

11.1. pieprasa darbiniekam sniegt rakstisku paskaidrojumu;

11.2. iegūst nepieciešamo informāciju, kas noformēta rakstveidā (iesniegums, ziņojums, paskaidrojums sarunas protokols), vispusīgai un objektīvai gadījuma izskatīšanai;

11.3. izveido komisiju trīs cilvēku sastāvā gadījuma izvērtēšanai.

12. Konstatējot darbinieka vardarbību pret skolēnu, Skolas direktors atbilstoši konkrētajam gadījumam normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir tiesīgs darbiniekam izteikt rakstveida piezīmi vai rājienu, atstādināt darbinieku no darba, ziņot institūcijām atbilstoši to kompetencei, kā arī veikt citas normatīvajos aktos noteiktās darbības.

13. Gadījuma risināšanai jebkurā tās posmā, Skolas direktors var pieaicināt citus specialistus un iestādes, kuru kompetence atbilst izskatāmajam jautājumam.

III Atbalsts vardarbībā cietušam skolēnam

14. Ja tiek konstatēts, ka skolēns Skolā ir cietis no vardarbības, Skolas atbalsta komanda lemj par turpmākām darbībām, nepieciešamā atbalsta nodrošināšanai cietušajam skolēnam.

15. Skolēnam, kurš Skolā ir cietis vardarbībā, tiek piedāvāta iespēja saņemt individuālas psihologa konsultācijas.

16. Darbu ar skolēnu, kurš ir varmācīgs, veic psihologs, lai skolēns saprastu savas rīcības cēloņus un sekas.

IV Konflikti starp izglītojamajiem

17. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:

17.1. jebkurš darbinieks, kurš konstatējis konfliktu starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, nekavējoties ziņo klases audzinātājam vai izglītības iestādes direktoram, vai atbalsta personālam par konstatēto konflikta situāciju;

17.2. ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību veselību vai dzīvību, direktors nodrošina izglītojamajam mācības citā telpā izglītības psihologa vai cita pedagoga klātbūtnē;

17.3. izvērtējot situāciju, klases audzinātājs, skolas direktors vai atbalsta personāls telefoniski informē par situāciju izglītojamā vecākus;

17.4. izglītības iestādes direktors, direktora vietnieki vai atbalsta personāls, klases audzinātājs ar izglītojamā vecākiem tiek klātienē.

18. Skolas direktoram ir tiesības pieaicināt nepieciešamos speciālistus, lai nodrošinātu uzlabojumus izglītojamā uzvedībā un mācībās.

19. Ja izglītojamā vecāki atsakās risināt konfliktsituāciju, ignorē klases audzinātāju un skolas administrāciju, vai arī izglītojamā uzvedība neuzlabojas, skolas administrācija informē konkrēto pašvaldību.

V Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

20. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:

20.1. pedagogs vai izglītības iestādes darbinieks vēršas pie skolas direktora ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;

5.1.2. skolas direktors sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, pēc nepieciešamības arī klātienē izglītības iestādes telpās;

5.1.3. skolas direktors organizē sarunu, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, tostarp pēc nepieciešamības pieaicina psihologu, medmāsu vai citu atbalsta personālu situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.

21. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku (nepedagoģiski profesionālās ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:

21.1. izglītības iestādes direktora klātbūtnē vecāki veic pārrunas ar pedagogu vai skolas darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;

21.2. ja vecāki ar pedagogu konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:

21.2.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo skolas direktoram detalizētai izvērtēšanai;

21.2.2. skolas direktors pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai skolas darbiniekam;

21.2.3. skolas direktors uz rīkojuma pamata izveido komisiju un izvērtē konfliktu, kuras sastāvā bez skolas direktora ir vēl vismaz 1 pedagoga pārstāvis un 1 atbalsta personāla darbinieks;

21.2.4. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai skolas darbinieku; ja nepieciešams uz noslēguma sarunu pieaicina personu no izglītības iestādes dibinātāja, novada Bāriņtiesas vai Sociālā dienesta.

21.3. pēc notikuma izvērtēšanas pēc nepieciešamības skolas direktoram ir tiesības pielietot disciplinārsodus atbilstoši normatīvo aktu prasībām;

21.4. ja netiek konstatēta pedagoga vai atbalsta darbinieka vainojama rīcība, skola nosūta motivētu skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

VI Izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi

22. Gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē skolu, skola veic šādas darbības:

22.1. klases audzinātājs sazinās ar vecākiem, lai noskaidrotu skolas kavējumu cēloni;

22.2. kad bērns ierodas skolā, klases audzinātājs uzklausā bērna viedokli par situāciju;

22.3. klases audzinātājs sadarbībā ar citiem skolas pedagogiem veic skolēna novērošanu klasē;

22.4. situācijas, par kurām klases audzinātājam nekavējoties jāziņo sociālajam pedagogam un izglītības iestādes direktoram:

22.4.1. aizdomas, ka bērns cieš no emocionālas, fiziskas vai seksuālas vardarbības;

22.4.2. saņemta informācija, ka bērns nav nakšņojis mājās;

22.4.3. klases audzinātājs pamanījis, ka bērna uzvedība izmainījies (piemēram, uzvedība kļuvusi izaicinoša, rupja, bērns noslēdzies sevī, ir drūms);

21.4.4. klases audzinātājs pamanījis, ka bērnam nav sezonai piemērots apģērbs, mācību līdzekļi vai arī bērns nav ēdis;

22.5. ja vecāki par problēmsituāciju ir informēti gan mutiski, gan rakstiski (sagatavojot oficiālu vēstuli), bet neattaisnotie kavējumi turpinās, klases audzinātājs nedēļas laikā informē skolas sociālo pedagogu un izglītības iestādes direktoru;

22.6. klases audzinātājs sadarbībā ar skolas atbalsta personālu, vecākiem analizē bērna neattaisnoto kavējumu cēloņus, izmantojot gan skolēnu rakstveida paskaidrojumus, gan anketēšanu, gan individuālas sarunas.

23. Darba gaitā ir jāizvērtē vairāki iespējamie problēmas cēloņi, kas var būt saistīti ar:

23.1. problēmu skolā;

23.2. bērna individuālo situāciju (veselības problēmas, mācību un uzvedības traucējumi, individuālas problēmas jeb pārdzīvojumi, kas saistīti ar attīstības vai traumatisko krīzi, u.c.);

23.3. problēmām ģimenē.

24. Pēc informācijas apkopošanas tā tiek nodota izglītības iestādes direktoram, kurš tālāk lemj par saziņu ar izglītojamā vecākiem un atbildīgo bērnu tiesību aizsardzības iestāžu piesaisti situācijas noregulēšanai.

VII Vardarbības profilakse

25. Skolas psihologs plāno, organizē un īsteno sadarbībā ar skolas administrāciju, pedagogiem un ārstniecības personu izglītojošus un preventīvus pasākumus vardarbības profilakses jautājumos.

26. Pasākumus iekļauj skolas darba plānā konkrētajam mācību gadam.

7.3. Par pasākumu organizēšanu un īstenošanu ir atbildīgs skolas psihologs.

Direktore

V.Šterna